

یادداشت علمی

گزارش گونه‌ی

Notocelia punicana Kuznetsov, 1956

(Lep.: Tortricidae: Olethreutinae) از ایران

هلن عالی پناه^۱، حسنعلی احمدیان^۲ و علی پازوکی^۱

در خلال بررسی فون آفات باغات انار مناطق یزد و قم در سیالهای ۸۰-۱۳۷۹، پروانه کوچکی از روی درختان انار بدست آمد که پس از بررسی‌های دقیق تحت نام علمی *Notocelia punicana* Kuznetsov, 1956 شناسایی شد و یادداشت علمی حاضر در واقع اولین گزارش از وجود این گونه در ایران به شمار می‌رود. لاروهای مایل به قرمز این پروانه اولین بار از زیر پوست درختان انار قره قلعه (Kara Kala) در کوهستان کپت داغ ترکمنستان جمع‌آوری شده و در سال ۱۹۵۶ توسط پروانه‌شناس معروف روس، وی. آی. کورنتسوف (V. I. Kuznetsov) به عنوان گونه‌ای جدید برای دنیای علم معرفی گردید.

این گونه در سطح باغات انار مناطق یزد و قم در طول ماه‌های فروردین و اردیبهشت سال ۱۳۷۹ با جمعیت زیاد مشاهده شد. لاروهای این پروانه گلخوار بوده و با تغذیه از اندام زایشی گل باعث ریزش زودرس میوه‌های انار می‌شوند.

در پروانه بالغ گستره بال ۱۴ میلی‌متر؛ بال جلو باریک و به رنگ خاکستری روشن؛ با نواری تیره‌رنگ در ناحیه سلول دیسکوئیدال (discoidal) که بوسیله خطوطی روشن تقسیم شده است؛ بال عقب دارای رنگ یکدست و ریشکهای آن خاکستری تیره با خطوط مجزا کننده تیره رنگ. ویژگی بارز اندام تناسلی نر در این گونه دارا بودن والو باریک و طویل و سوسی (socii) بسیار مشخصی است که در انتها بسیار پهن و پوشیده از موهای پرپشت می‌باشد.

۱- مؤسسه تحقیقات آفات و بیماریهای گیاهی، صندوق پستی ۱۴۵۴-۱۹۳۹۵، تهران

۲- مرکز تحقیقات کشاورزی، بخش تحقیقات آفات و بیماریهای گیاهی، یزد

این یادداشت علمی در تاریخ ۱۳۸۲/۱/۱۶ دریافت و چاپ آن در تاریخ ۱۳۸۲/۱۰/۹ به تصویب نهایی رسید.

Scientific Note

**New Report of *Notocelia punicana* Kuznetsov, 1956
(Lep.: Tortricidae: Olethreutinae) in Iran**

H. Alipanah¹, H. A. Ahmadian² and A. Pazuki¹

During a survey conducted on the pest fauna associated with pomegranate orchards in Yazd and Ghom provinces in 2000-2001, a small tortricid specimen was collected and identified as *Notocelia punicana* Kuznetsov, 1956. This is the first report of its occurrence in Iran.

It was firstly described by V. I. Kuznetsov in 1956. Many reddish larvae of this species were observed under the bark of pomegranate trees in the above-mentioned areas during April – May, 2000. Larvae feed on the reproductive parts of flower and cause early fruits drop.

Wingspan of the adult 14mm.; forewing light greyish with dark band in discoidal cell, divided by pale strips; hindwing with uniform color and grey fringes. The male genitalia characterized by long and slender valvae and very specific socii with dense pubescent broadened distal part.

1- Plant Pests and Diseases Research Institute, P.O.Box 1454 Tehran, 19395, Iran

2- Department of Plant Pests and Diseases Research, Agricultural Research Center of Yazd